

Intervju
Vladimir Babić
**-Pojednostavljena
procedura za priključenje
ME do 10kw**

Str. 02

Počeo remont TS u susret
turističkoj sezoni
**Spremaju se
za povećana
opterećenja**

Str. 09

Završen Pilot projekat
centralnog SCADA sistema u Budvi
**Upravljanje iz jednog
centra sa šest
trafostanica**

Str. 17

INTERVJU: Vladimir Babić, rukovodilac Sektora za pristup mreži

Pojednostavljena procedura za priključenje malih elektrana do 10kW

-Prilikom izdavanja Uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje CEDIS definiše parametre kvaliteta napona, u skladu sa važećim standardima iz ove oblasti. Nakon izgradnje elektrane, Investitor dostavlja CEDIS-u ateste proizvođača opreme, na osnovu kojih se vrši provjera šta je od opreme ugrađeno i da li je u skladu sa našim uslovima. Takođe, CEDIS raspolaže opremom za mjerenje i analizu kvaliteta električne energije – istakao je u intervjuu za CEDIS info Vladimir Babić, rukovodilac Sektora za pristup mreži sa kojim smo razgovarali o neophodnim koracima koje je potrebno preduzeti u postupku priključenja i dostavljanja dokumentacije CEDIS-u

Raspisan je Oglas za prijavljivanje izgradnje mini solarnih elektrana na krovovima individualnih stambenih objekata do 10 kW instalisane snage. Da li je pojednostavljena i uprošćena procedura za davanje uslova i saglasnosti za priključenje u odnosu na raniji period i koje su obaveze CEDIS-a u ovom projektu?

Članom 119 i 120 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019 - ispr. i 82/2020) definisane su vrste pomoćnih objekata, pa tako član 119 Zakona propisuje da se „pomoćnim objektima smatraju fotonaponski paneli za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, snage do 10 kW, na krovu osnovnog, odnosno drugog pomoćnog objekta”, dok član 120 Zakona propisuje da „pomoćni objekat investitor može da postavi, odnosno gradi na osnovu prijave i dokumentacije propisane ovim zakonom.

Shodno navedenom, pojednostavljena je od strane nadležnog organa procedura za male elektrane do 10 kW u dijelu dokumentacije koja je potrebna za njihovo građenje.

VLADIMIR BABIĆ

S druge strane, Operator distributivnog sistema za male elektrane do 10 kW na postojećem objektu, u skladu sa Pravilima za funkcionisanje distributivnog sistema i usvojenom Tehničkom preporukom, izdaje sledeća dokumenta:

- Uslovi za izradu tehničke dokumentacije za priključenje na distributivni sistem
- Rješenje o saglasnosti za priključenje male elektrane na distributivni sistem
- Ugovor o priključenju na distributivni sistem.

Što se tiče obaveza Crnogorskog elektrodistributivnog sistema, iste su kao i za sve ostale korisnike distributivnog sistema, kako za objekte, tako i za kupce proizvođače.

Ima li razlike u dobijanju saglasnosti ako je instalisana snaga veća od 10kW?

Postoji razlika. Naime, Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata male elektrane preko 10 kW ne smatra

pomoćnim objektima, samim tim je i drugačija dokumentacija koju je potrebno pribaviti za građenje elektrane od strane nadležnog organa. Član 223 propisuje da jedinice lokalne samouprave donose propise kojima se uređuju lokalni objekti od opšteg interesa, a među njima su i solarne elektrane do pet megavata.

Koliko traje procedura i koja je dokumentacija potrebna da bi se dobili uslovi za priključenje i da bi se mini solarna elektrana mogla priključiti na mrežu?

Dokumentacija, koja je potrebna da bi se mala elektrana priključila na mrežu, zavisi od snage elektrane.

Ukoliko kupac - proizvođač planira da na postojećem objektu priključi malu elektranu instalisane snage do 10 kVA, neophodno je preduzeti niz koraka u postupku priključenja i dostavljanja dokumentacije kod CEDIS-a.

Prvi korak je **Zahtjev za izdavanje uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje male elektrane na distributivni sistem (tehnički uslovi za priključenje)**. Uz zahtjev se dostavlja Idejno rješenje ili jednopolna šema koja je ovjerena od strane ovlaštene organizacije i dokaz o vlasništvu nad objektom (izvod iz lista nepokretnosti). Ukoliko su dostavljene sve neophodne informacije i dokumentacija, CEDIS nakon provjere mogućnosti priključenja, izdaje tehničke uslove za priključenje.

Sljedeći korak je **Zahtjev za priključenje, odnosno Zahtjev za izdavanje saglasnosti za priključenje male elektrane na distributivni sistem**. Uz zahtjev se dostavlja dozvola od nadležnog sekretarijata za postavljanje panela na objektu i ovjerena jednopolna šema male elektrane i priključka.

Ukoliko su dostavljene sve neophodne informacije i dokumentacija, CEDIS nakon provjere mogućnosti priključenja izdaje rješenje o saglasnosti za priključenje.

Treći korak je **Obavještenje o ispunjenosti ugovornih obaveza / zahtjev za zaključenje ugovora o priključenju na distributivni sistem**. Uz obavještenje/zahtjev se dostavljaju atesti proizvođača opreme, atest o uzemljenju, izjava izvođača radova, ovjereni serifikat, izvještaj (stručni nalaz) ovlaštene organizacije da predmetne instalacije kupca - proizvođača ispunjavaju tehničke uslove kojim se obezbjeđuje sigurnost ljudi i imovine.

Ukoliko su dostavljene sve neophodne informacije i dokumentacija, CEDIS sa kupcem-proizvođačem zaključuje ugovor o priključenju.

Ukoliko kupac - proizvođač planira da priključi malu elektranu u okviru novog objekta, ili da priključi elektranu snage veće od 10 kW na postojećem objektu, neophodno je preduzeti četiri koraka u postupku priključenja i dostavljanja dokumentacije.

Prvi korak je **Zahtjev za izdavanje uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje male elektrane na distributivni sistem (tehnički uslovi za priključenje)**. Uz zahtjev se dostavlja Idejno rješenje solarne elektrane i dokaz o vlasništvu nad objektom. Ukoliko su dostavljene sve neophodne informacije i dokumentacija, CEDIS nakon provjere

mogućnosti priključenja izdaje tehničke uslove za priključenje.

Drugi je **Zahtjev revidenta za izdavanje saglasnosti na glavni projekat**. Uz zahtjev je potrebno dostaviti glavni projekat koji je u postupku revizije. Ukoliko je glavni projekat urađen u skladu sa tehničkim uslovima za priključenje, CEDIS će dati pozitivno mišljenje na glavni projekat.

Sljedeći korak je **Zahtjev za priključenje /zahtjev za izdavanje saglasnosti za priključenje male elektrane na distributivni sistem**. Uz zahtjev se dostavljaju urbanističko - tehnički uslovi i revidovan idejni ili glavni projekat objekta koji je predmet priključenja, urađen u skladu sa Zakonom, tehničkim propisima, standardima i preporukama CEDIS-a (u digitalnoj formi - CD). Ukoliko su dostavljene sve neophodne informacije i dokumentacija, CEDIS nakon provjere mogućnosti priključenja izdaje rješenje o saglasnosti za priključenje.

Četvrti korak je **Obavještenje o ispunjenosti ugovornih obaveza/ zahtjev za zaključenje ugovora o priključenju na distributivni sistem**. Uz obavještenje/zahtjev se dostavlja ovjerena jednopolna šema elektrane i priključka, atesti proizvođača opreme, izvještaj o

10kW

sprovedenim ispitivanjima za vrijeme trajanja probnog rada, odnosno interno-tehničkog pregleda, atest o uzemljenju, izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru, pisana izjava da je objekat građen u skladu sa revidovanim glavnim projektom, odnosno izgrađen u skladu sa revidovanim projektom izvedenog stanja objekta.

Je li obezbijedena koordinacija između odobrenja za priključenje na mrežu i drugih administrativnih procedura?

Proces priključenja svih korisnika je definisan Zakonom o energetici, Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata i drugim podzakonskim aktima.

Kako će se mjeriti električna energija kod kućnih sistema?

Operator distributivnog sistema je u obavezi da ugradi mjerni uređaj koji vrši mjerenje predate i preuzete električne energije na mjestu priključenja. Mjerenje preuzete i predate energije vrši se mjernim uređajem koji omogućuje registrovanje energije u dva smjera (preuzimanje i davanje) u dvije tarife

(veća i manja tarifa), a u slučaju da je snaga veća od 34,5 kW, pored energije vrši se i registrovanje maksimalne snage. Operator distributivnog sistema ugrađuje dodatni mjerni uređaj (tzv. kontrolno brojilo) koje registruje ukupnu proizvodnju električne energije iz elektrane.

Čija je odgovornost peglanje, odnosno balansiranje snage između proizvodnje i potrošnje koje je neophodno jer se u realnom vremenu dešavaju fluktuacije proizvodnje i potrošnje?

Kupac – proizvođač trenutno nije odgovoran za balansiranje.

Troškove balansiranja koje prouzrokuje kupac - proizvođač plaća snabdjevač, u skladu sa članom 96 Zakona o energetici.

Svi parametri kvaliteta (frekvencija napona, harmonijsko izobličenje, flikeri, naponska nesimetrija i sl.) moraju biti u skladu sa važećim normama. Imamo li način da odredimo uticaj mini solarnih elektrana na kvalitet električne energije?

Prilikom izdavanja Uslova za izradu tehničke dokumentacije za priključenje CEDIS definiše parametre kvaliteta napona, u skladu sa važećim standardima iz ove oblasti. Nakon izgradnje elektrane, Investitor dostavlja CEDIS-u ateste proizvođača opreme, na osnovu kojih se vrši provjera šta je od opreme ugrađeno i da li je u skladu sa našim uslovima. Takođe, CEDIS raspolaže opremom za mjerenje i analizu kvaliteta električne energije.

Koje probleme možemo očekivati kod realizacije ovog projekta, odnosno postoji li nešto što bi ODS morao uraditi na distributivnoj mreži da bi se ovaj projekat mogao dugoročno realizovati i šta je, po Vama, presudno da on uspije?

Distribuirana proizvodnja, kao i što sam naziv kaže, ima za cilj da se sva proizvedena električna energija potroši na mjestu proizvodnje, što bi imalo pozitivne efekte na distribuiranu mrežu i u nekim slučajevima bi čak odložilo investicije u određenim djelovima mreže. Nasuprot tome, ukoliko dođe do značajnog povećanja distribuiranih izvora na određenim vodovima, biće potrebno investiranje u pripadajućem djelu mreže, kako bi se obezbijedio kvalitet napona.

IMENOVANJA

Snežana Popović sekretar Društva

Snežana Popović je rođena u Podgorici, gdje je završila osnovu školu i gimnaziju. Na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore diplomirala je 2005. godine i stekla zvanje diplomiranog pravnik.

Radni odnos je zasnovala 03. jula 2006. godine u FC Distribucija – Elektroprivreda Crne Gore, gdje je prvo bila referent za imovinsko - pravne

poslove i zastupanje u Odjeljenju za pravne i kadrovske poslove, a zatim je obavljala stručne poslove u Sektoru za pravnu podršku menadžmentu i imovinsko - pravne poslove Direkcije za pravne poslove.

Od osnivanja CEDIS-a radila je na mjestu referenta za imovinsko – pravne poslove u Službi za imovinsko – pravne poslove, a zatim je raspoređena na radno mjesto

specijaliste za imovinsko – pravne poslove. Na osnovu Odluke Odbora direktora Snežana je 28. januara ove godine imenovana za Sekretara Društva.

REGION 2 – Služba održavanja

U fokusu revitalizacija dalekovoda

Radi se i revitalizacija niskonaponskih mreža kako bi isporuka električne energije do krajnjih korisnika bila što kvalitetnija

Služba za održavanje Regiona 2 (Podgorica, Cetinje, Danilovgrad) je u prethodnom periodu završila radove na revitalizaciji 10 kilovoltnog dalekovoda „Bratonožići“, a trenutno se privodi kraju potpuna revitalizacija DV 10 kV „Dušići“ u opštini Tuzi i DV 10 kV „Meterizi“ u opštini Cetinje.

Planirano je da se do kraja februara završe svi radovi na ovim objektima.

Što se tiče niskonaponskih mreža, odrađena je, prema riječima **Nikole Živkovića**, šefa Službe održavanja Regiona 2, revitalizacija NN mreža „Pelev brijeg“, „Seoštica“, „Dubova Smokovci“, „Studeno 2“, „Dobri do“, „Deđezi“, „Vučji studenac“ i „Klanica“. To je podrazumijevalo zamjenu svih dotrajalih stubova i ugradnju

armirano – betonskih gdje je bilo moguće, kao i ugradnju samonosivog kablovskog snopa i demontažu starih Al-Fe provodnika.

Živković ističe da kvalitetno odrađeni remont i revitalizacije obezbjeđuju veću funkcionalnost i sigurnost rada elektroenergetskih objekata, tako da će i u ovoj godini predano i odgovorno raditi na 10kV dalekovodima i niskonaponskim mrežama kako bi ih što bolje pripremili za isporuku električne energije do naših korisnika.

Tako je u planu revitalizacija još šest 10 kilovoltnih dalekovoda („Cetinje“, „Ubli“, „Velestovo“, „Vojni aerodrom“, „Podgorica iz Podanja“ i „Branelovica“) na kojima će

se mijenjati dotrajali stubovi i provodnici. Neće zapostaviti ni niskonaponske mreže, pa će se u narednom periodu revitalizovati NN mreže „Boljesestre“, „Draževina“, „Jelin dub“, „Lalino ždrijelo“, „Studeno 1“, „Studeno bunari“ i „Petrovići“.

A da bi osavremenjavanje objekata bilo potpuno revitalizovaće se, takođe, 79 postojećih stubnih trafostanica na kojima će se zamijeniti niskonaponski ormari, visokonaponska postolja, katodni dovodnici prenapona, izolatori, osigurači i slično.

Živković kaže da je Plan održavanja za ovu godinu vrlo ambiciozan, ali vjeruje u svoje ekipe i njihovu angažovanost i spremnost da završe sve planirane poslove.

NA STUBU RISTO LUKAČEVIĆ

NIKOLA ŽIVKOVIĆ, VUKMAN JOVANOVIĆ I AJRUDIN FRLJUČIĆ

PRIPREMA POZICIJE

PRIČA SA TERENA

Oni su ekipa

Krajem januara odvijali su se intenzivni radovi na 10 kilovoltnom dalekovodu „Dušići“ u Tuzima sa kojeg se napaja 25 trafostanica. Sa njega se distribuira električna energija do 1.500 korisnika, a u okviru revitalizacije ekipe održavanja su u prethodnom periodu ugradile 104 armirano - betonska stuba, devet čelično – rešetkastih i dva drvena umjesto dotrajalih stubova na ovom nadzemnomvodu koji je izgrađen davne 1962. godine. Svi čelično rešetkasti stubovi i svi stubovi za stubne trafostanice su ofarbani, a nekoliko trafostanica je rekonstruisano.

Radove su izvodile ekipe održavanja iz Tuzi i Golubovaca, predvođene iskusnim elektromonterima **Ajrudinom Frljučkićem, Enverom Ljuljanovićem i Milanom Jovanovićem** sa kojima su rame uz rame na terenu radili mlađe kolege **Ivan Kažić, Risto Lukačević, Adis Frljučkić, Belmin Đoković i Ivan Radenović**.

Obišli smo ih dok su ugrađivali jedan od posljednjih stubova, visokih deset

metara, u društvu sa šefom Službe održavanja Regiona 2 **Nikolom Živkovićem** i glavnim inženjerom za nadzemne vodove za Golubovce i Tuzi **Džemalom Šabotićem**.

- Trudimo se, kao i uvijek, da posao odradimo što kvalitetnije. Svaki dan smo na terenu, cilj je da rekonstruišemo i modernizujemo 10 kV i niskonaponsku mrežu, kako bi napajanje bilo što bolje. Timski rad je od ključnog značaja, jer zavisimo jedni od drugih, a posao je takav da ni najmanja greška ne smije da se desi – kažu.

Ističu, takođe, da je saradnja među kolegama na najvećem nivou te da čuvaju jedni druge, a imaju i veliku podršku i razumijevanje nadređenih i dobru opremu, zahvaljujući kojoj obavljaju posao kvalitetno.

-Mi smo ekipa, ne želimo nikoga da izdvajamo. Svi dajemo svoj doprinos. Potrudimo se, kao i uvijek, da dovedemo mrežu u što bolje stanje – naglašavaju ovi snalažljivi i spremni ljudi koji su vrlo odgovorni prema svom poslu.

Disciplina, odgovoran pristup svakom koraku, gdje čuvaju prvo sebe, pa jedni druge su veoma važni, zbog čega njihov posao nije rutina i nema opuštenosti. Pridržavaju se propisanih mjera sigurnosti prilikom obavljanja poslova, to znaju i oni a tako su ih savjetovale i starije kolege. Savjet zlata vrijedan.

Podizanje čelično rešetkastog stuba uz pomoć tzv. igle nije moglo proći bez prisustva i nadzora prekaljenog elektromontera **Vukmana Jovanovića** koji sa 42 godine radnog staža odlazi u zasluženu penziju, ali je i svoj posljednji radni dan u CEDIS-u proveo sa ekipom

BELMIN ĐOKOVIĆ, MILAN JOVANOVIĆ I ADIS FRLJUČKIĆ
"NA RADNOM MJESTU"

na terenu i svojim radom i zalaganjem dao primjer mlađim kolegama kako se treba odnositi prema poslu i svojoj kompaniji. Nije naš Vukman na posao nikada zakasnio, ostajao je duže uvijek kada je to bilo potrebno, savjetovao je i pomagao generacije novih radnika koji su dolazili. I tako više od četiri decenije. Upućujemo mu beskrajnu zahvalnost što je cijeli radni vijek utkao u našu kompaniju i što je obilježio gotovo pola vijeka njenog rada.

REGION 4 (Budva, Bar, Ulcinj)

Nova sezona, novi test

Radovi na revitalizaciji elektroenergetskih objekata i aktivnosti iz Plana tekućeg održavanja odvijaju se planiranom dinamikom

Na području Regiona 4 (Budva, Bar, Ulcinj) su tokom prethodnog perioda odrađeni brojni poslovi sa ciljem da se poveća funkcionalnost i sigurnost elektroenergetskog sistema u tom dijelu kozuma i omogućiti što urednije i kvalitetnije napajanje električnom energijom tamošnjih korisnika.

Zoran Vučetić, šef Službe održavanja u Regionu 4, kaže da je posebna pažnja posvećena realizaciji Projekta revitalizacije, kako bi se ispoštovali planirani rokovi.

Tako su tokom decembra na području Budve izvedeni završni radovi po Planu revitalizacije na NN mreži „Golubovići“, na kojoj je zamijenjeno 60 stubova i razvučen samonosivi kablovski snop.

-Budvanski elektromonteri su sa kolegama iz Bara i Ulcinja u

rekordnom roku, za samo pet dana, zamijenili uže, dužine preko 5.000 metara, presjeka 35 mm², novim užetom presjeka 50 mm², kao i tri čelično-rešetkasta stuba i četiri drvena na 10 kilovoltnom dalekovodu „Vodeni grad“ na kojem su postavljeni i silikonski izolatori. Ovaj nadzemni vod napaja i dio konzuma Regiona 5, a povećanjem presjeka užeta omogućili smo veću propusnu moć dalekovoda, time i stabilnije napajanje 35 trafostanica, odnosno 1.780 korisnika, naročito tokom ljetnje turističke sezone, koja će biti novi test za elektrodistributere – kaže Vučetić.

Prema njegovim riječima, u Ulcinju su završeni radovi na revitalizaciji dalekovoda 10 kV „Monako“ u Štoju, gdje je takođe zamjenjeno kompletno uže presjeka 35 mm² novim užetom presjeka 50 mm².

A na niskonaponskoj mreži „Donji Rastiš“ zamijenjen je 71 stub po Planu revitalizacije, razvučen samonosivi kablovski snop i predstoji demontiranje nekoliko stubova nakon što M-tel izvrši prebacivanje svoje opreme.

-Ekipa održavanja iz Bara su tokom

POLAGANJE KABLA NA NN MREŽI „KOMOŠEVINA“ U BUDVI

prošle godine završile radove na svim objektima, predviđene Planom revitalizacije i Planom tekućeg održavanja, što je za svaku pohvalu. U istom ritmu nastavljaju i ove godine, pa trenutno izvode radove na niskonaponskoj mreži „Utjeha“, koja je uvrštena u Plan revitalizacije za 2022. godinu- istakao je Vučetić.

On dodaje da se u Budvi, prema Planu investicionog održavanja, trenutno izvode radovi na niskonaponskoj mreži „Komoševina“, gdje će se položiti oko 250 metara kabla PP00-A 4x240 mm² i tako riješiti problem tehničke neispravnosti postojećeg, a takođe će se rasteretiti mreža.

-U planu je da do početka turističke sezone 10 kV dalekovodi „Monako“ u Ulcinju i „Vodeni grad“ u Budvi budu u novom ruhu, kao i da se kompletno revitalizuju niskonaponske mreže

RADOVI NA NN MREŽI „UTJEHA“ U ULCINJU

„Kruče uvala“ u Ulcinju i „Utjeha“ u Baru, iako su ti dalekovodi već sada spremni za ljetnja opterećenja i već je izvjesno da će i radovi na NN mrežama biti pravovremeno završeni – kazao je Vučetić i dodao:

-Nadamo se da će se do početka ljeta realizovati i planirane investicije na ovom području da bismo se, zbog nelegalne izgradnje i nelegalnih korisnika kojih je svakim danom sve više, uopšte mogli izboriti sa opterećenjem zarad legalnih korisnika i njihovog prava na uredno napajanje električnom energijom.

Vučetić se osvrnuo i na havarijsko održavanje i intervencije kojih, na sreću, nije bilo puno, što je rezultat revitalizacije mreže.

-U Ulcinju, npr, u periodu od 01. do 05. januara nije zabilježena nijedna intervencija jer je revitalizacija

mreže očigledno dala rezultate, pa ekipa iz pripravnosti nije ostvarila nijedan prekovremeni sat, što nije zabilježeno u posljednjih 15 godina, koliko sam zaposlen u kompaniji – naglasio je šef Službe održavanja.

On nije propustio da istakne da su, uporedo sa redovnim aktivnostima, radili i na rješavanju prigovora korisnika pa su, tako, zaključno sa 31. decembrom prošle godine, riješeni svi osnovani zahtjevi jer ulažu maksimalan napor da, u granicama mogućnosti, izađu u susret korisnicima. Njihov krajnji cilj je da oni budu zadovoljni kvalitetom i pouzdanošću napajanja električnom energijom.

ULCINJ - RADOVI NA NN MREŽI

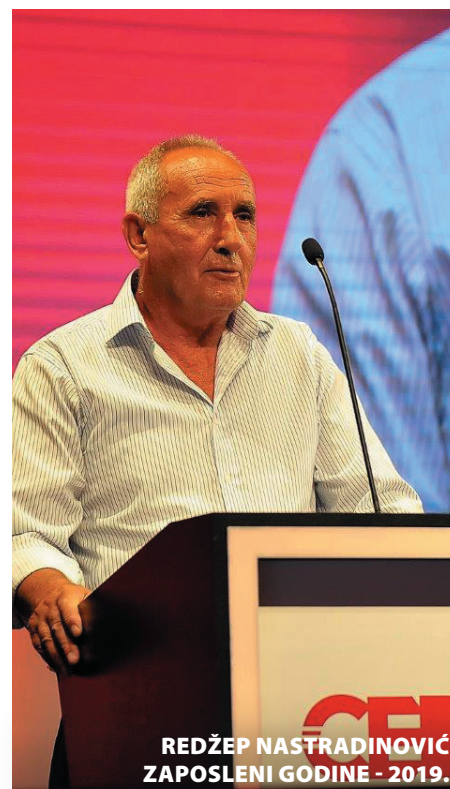
Bez Redžepa ništa neće biti isto

Krajem januara svoj životni brod uveo je u mirnu penzionersku luku elektromonter za nadzemne vodove iz Ulcinja **Redžep Nastradinović**, koji je čitav radni vijek proveo u Elektrodistribuciji, a 2019. godine bio je zaposleni godine u CEDIS-u.

Njegov doskorašnji rukovodilac **Zoran Vučetić** kaže da takvog radnika koji je sve mogao i sve stizao teško ko može da zamijeni. On zna da će Redžepu biti teško bez lijepog i napornog terenskog života i bez svoje kompanije kojoj je bio bezrezervno odan. Sjećamo se njegove rečenice da „ko se zaposli u CEDIS treba da napravi veselje veće nego kad

se oženi“. Volio je rad na otvorenom jer mu nijedan dan na poslu nije bio isti, svaka intervencija je bila drugačija od prethodne, makar po tome da li se desila u sezoni ili van nje, u jednom od najljepših krajeva naše države. Čitav teren, svaku zaravan, proplanak prešao je bezbroj puta pješke i preko svojih ruku preturio mnoštvo materijala i opreme. Rijetka je takva posvećenost i tolika radna energija. Uvijek je podmetao leđa i ni “viša sila” ga nije mogla spriječiti da u najkraćem roku otkloni svaki kvar, nikad ne postavljajući pitanje trajanja i obima posla. Smatrao je, takođe, da je njegova obaveza da podijeli iskustvo sa mlađima, što je uvijek nesebično činio.

Želimo mu dug, zdrav, miran i srećan život u penziji!

REDŽEP NASTRADINOVIĆ
ZAPOSLENI GODINE - 2019.

Počeo remont trafostanica u susret turističkoj sezoni

Spremaju se za povećana opterećenja

Vrši se pregled, revizija, remont i zamjena prekidača i ostale opreme u postrojenjima

U cilju adekvatne pripreme za početak ljetnje turističke sezone u CEDIS-u se intenziviraju aktivnosti na povećanju kvaliteta i sigurnosti napajanja korisnika i pripremi elektroenergetske mreže za drugačije eksploatacione uslove i porast opterećenja koji se očekuje u tom periodu.

Naime, i pored određenog broja interventnih poslova koji se podrazumijevaju u dijelu operativnih aktivnosti, nije se kasnilo sa početkom realizacije Plana preventivnog održavanja elektroenergetskih objekata.

-Služba za održavanje TS 35/x kV i kablova na napojnim distributivnim trafostanicama planiranom dinamikom obavlja predviđene radove koji obuhvataju aktivnosti na pregledu,

reviziji, remontu i zamjeni prekidača i ostale opreme u postrojenjima. Organizacija rada je prilagođena aktuelnim epidemiološkim mjerama, uz poštovanje svih preporuka.

Iako obim radova podrazumijeva reviziju velikog broja polja i pripadajuće primarne opreme, planirane aktivnosti će biti završene do početka ljetnje turističke sezone u svim turističkim destinacijama – kaže **Vuko Vukićević**, rukovodilac Sektora za održavanje.

Prema njegovim riječima, aktivnosti na povećanju kvaliteta i sigurnosti napajanja korisnika u pripremi ovogodišnje ljetnje turističke sezone odvijaju se od početka godine a počele su zamjenom starih malouljnih prekidača vakuumskim prekidačima visoke pouzdanosti u postrojenjima TS „Čanj“, TS „Buljarica“ i TS „Stari Bar“. Takođe, u postrojenjima TS „Dobrota“ i TS „Topla“ priprema se realizacija planiranih radova zamjene starih prekidača na 35 kV naponskom nivou.

-U toku ovog mjeseca planirana je revizija i remont primarne opreme u trafostanicama 35/10 kV koje se nalaze na području Herceg Novog (trafostanice „Igalo“, „Bijela“, „Herceg Novi“, „Topla“, „Baošići“, „Kumbor“ i „Klinčić“), Tivta (trafostanice „Račica“, „Tivat“ i „Pržno“) i Kotora (TS „Morinje“, TS „Risan“, TS „Dobrota“, TS „Grbalj“ i TS „Škaljari“). Planirani radovi u martu obuhvatiće reviziju i remont opreme u postrojenjima na području Budve (trafostanice „Lazi“, „Rozino“, „Dubovica“, „Miločer“, „Bečići“, „Petrovac“ i „Buljarica“), a

zatim i na području Bara (TS „Čanj“, TS „Sutomore“, TS „Topolica“, TS „Končar“, TS „Veliki Pijesak“, TS „Virpazar“, TS „Popovići“, TS „Ostroš“ i TS „Stari Bar“), dok će u aprilu ekipe biti angažovane na pripremi postrojenja na području Ulcinja (trafostanice „Grad“, „Velika Plaža 1“, „Velika Plaža 2“, „Novi Ulcinj“ i „Vladimir“) – istakao je Vukićević i dodao:

-Osim redovnih, planiranih aktivnosti na održavanju energetskih objekata, neminovno je angažovanje naših ekipa i prilikom kvarova na mreži i objektima koji se moraju urgentno otkloniti, a aktivno učestvujemo i u realizaciji investicionih projekata.

Neposredno pred početak i u toku trajanja ljetnje turističke sezone ekipe će,

kako je kazao, vršiti obiliske postrojenja, termovizijsku kontrolu opreme uz organizaciju stalnih dežurstava na operativnom nivou.

-Zahvaljujući navedenim aktivnostima i realizaciji planova održavanja i remonata, može se očekivati da će objekti i oprema biti spremni za povećana opterećenja i da ćemo relaksirano dočekati turističku sezonu – zaključio je Vukićević.

Pripremaju se i 35kV dalekovodi

Zaposleni u Službi za održavanje 35 kilovoltnih vodova, u čijoj je nadležnosti briga o 1.041 km dalekovoda, pripremaju se za redovan godišnji remont ovih objekata koji će obuhvatiti detaljan pregled i otklanjanje uočenih nedostataka i oštećenja. Prvi na redu su dalekovodi na Primorju gdje će se do kraja aprila završiti svi planirani radovi na 13 dalekovoda, što je doprinos i podrška CEDIS-a ljetnjoj turističkoj sezoni, a

dugi majski dani iskoristiće se za remont šest dalekovoda na području Regiona 1 (Nikšić, Plužine), kao i započinjanje radova na nekoliko dalekovoda u konzumu Regiona 3 (Berane, Andrijevića, Plav, Gusinje, Rožaje) koji će se intenzivirati tokom ljeta. Predviđeno je i raskresivanje rastinja u trasama određenih dalekovoda.

Kada se na vrijeme otklone uočeni nedostaci na stubovima i provodnicima, kao što su nedostatak pozicija stubova, oštećenja provodnika i izolatorskih lanaca, značajno se povećava pouzdanost dalekovoda. Dobro preventivno održavanje najbolji je način da se izbjegnu problemi na mreži.

Počelo i ispitivanje energetskih transformatora

Služba za ispitivanja u TS 35/x kV i kablova počela je u februaru realizaciju redovnih planskih aktivnosti u cilju

pripreme za ljetnju turističku sezonu. Radovi su započeli na području Regiona 5 i to na objektima trafostanica 35/10 kV „Igalo“, „Risan“, „Bijela“, „Pržno“ i „Tivat“, a u martu i aprilu u fokusu će biti trafostanice na području Regiona 4 (TS „Končar“, TS „Topolica“, TS „Popovići“, TS „Ostros“, TS „Dubovica“ i TS „Rozino“). U planu je redovno periodično ispitivanje energetskih transformatora 35/10 kV u cilju procjene pouzdanosti rada tokom predstojeće turističke sezone.

Vrši se ispitivanje otpornosti izolacije, otpora namotaja, mjerenje prenosnog odnosa transformatora, a nakon toga biće sačinjeni izvještaji na osnovu kojih se donosi odluka o eventualnoj zamjeni nekog transformatora. Radovi se, inače, izvode u saradnji sa Službom za održavanje TS 35/x kV i Službom za relejnu zaštitu.

Na području Regiona 4 i Regiona 5 tokom maja i juna planirano je i kapacitivno ispitivanje Aku baterija i kontrola rada ispravljača 110 V DC u svim TS 35/x kV.

JPU „Eko bajka“ odala priznanje ekipi Održavanja sa Žabljaka

Zahvalnica za humanost

JPU „Eko Bajka“ sa Žabljaka uručila je u ime djece, roditelja i kolektiva ove predškolske ustanove zahvalnicu zaposelnima CEDIS-a sa Žabljaka povodom njihove vrijedne donacije toj ustanovi.

Naime, Službi održavanja Regiona 7 – ekipi održavanja sa Žabljaka povodom Dana opštine Žabljak dodijeljeno je, kao što je poznato, najviše priznanje koje kolektiv i pojedinac mogu dobiti od svoga grada, nagrada „17.septembar“. Nagrađeni su za savjestan, odgovoran, pregalački rad na obezbjeđivanju napajanja električnom energijom građanima Žabljaka i u najekstremnijim vremenskim uslovima.

Naši „tihi heroji“ **Zoran Kasalica, Ranko Knežević, Luka Baranin,**

Dalibor Stijepović, Blagoje Bojović, Ivan Ćurić i njihov šef **Srećko Kotlica** su se odrekli nagrade u korist predškolske ustanove iz svog grada. Kad je u pitanju ova požrtvovana i humana ekipa, takav gest je potpuno prirodan.

Za nagradu su ih, da podsjetimo, predložili njihovi sugrađani koji su time pokazali da prepoznaju i cijene njihovu spremnost da u svako doba dana i noći krenu na posao, bez obzira što ne znaju na kakve sve prepreke i opasnosti mogu naići.

Sektor za mjerenje

Nastavljen pad gubitaka

Gubici za 0,54 odsto manji u odnosu na prošlogodišnje, najveći procenat gubitaka evidentiran u Regionu 1 a najmanji u Regionu 3

Smanjivanje gubitaka električne energije u elektrodistributivnoj mreži jedan je od primarnih zadataka CEDIS-a koji je, uprkos brojnim izazovima, uspio da i u 2021. godini smanji gubitke za više od pola procentnog poena. Pritom je tokom prethodne godine preuzeto čak 10 odsto više električne energije u odnosu na vrijednosti koje su ostvarene tokom 2020. godine.

Naime, u prošloj godini preuzeto je 2.788.590.543 kWh električne energije a realizovano je 2.443.056.828 kilovatsati, tako da je izgubljeno 345.533.715 kWh, ili 12,39 odsto ukupne potrošnje elektrodistributivnih korisnika u toj godini. Gubici su, dakle, 0,54 odsto manji nego godinu ranije (12,93 odsto), iako nije dostignut planirani procenat gubitaka za 2021. godinu u iznosu od 11,55 odsto.

Najveći procenat ukupnih gubitaka od 16,53 odsto evidentiran je u Regionu 1 (Nikšić, Plužine), a najmanji u Regionu 3 (Berane, Andrijevica, Rožaje, Plav, Gusinje), gdje gubici iznose 9,12 odsto.

Istovremeno je u prošloj godini obračunato ukupno 5.566.364.00 kWh neovlašćene potrošnje, u vrijednosti od 661.300.15 eura, a naplaćeno je 171.634.09 eura. Samovoljno priključenim korisnicima obračunato je 10.858.518.00 kilovatsati, odnosno 1.389.888.43 eura.

Vaso Zeković, rukovodilac Sektora za mjerenje, kaže da redovno sprovode aktivnosti na kontroli i suzbijanju neovlašćene potrošnje, bilo da je u pitanju krađa električne energije ili nelegalno priključivanje na elektroenergetsku mrežu. Rezultat je konstantno smanjivanje gubitaka koji su, da podsjetimo, prije desetak godina iznosili gotovo 21 odsto ukupne potrošnje.

- Plan CEDIS-a je da se i u narednom periodu kontinuirano i odlučno vrše kontrole na terenu u cilju suzbijanja neovlašćene potrošnje, sve do potpunog iskorjenjivanja ove loše prakse, koja decenijama nagriza sistem za distribuciju električne energije - kazao je Zeković i

dodao:

- CEDIS raspolaže najmodernijom opremom za utvrđivanje neovlašćenih aktivnosti na mjernim mjestima, dok radnje na terenu sprovode stručne ekipe sa višegodišnjim iskustvom, upoznate sa svim vidovima neovlašćenog

preuzimanja električne energije i detaljnim informacijama o karakteristikama konzuma.

Zeković naglašava da se neovlašćenom potrošnjom, tj samovoljnim priključenjima bez elektroenergetske saglasnosti i tehnički ugrožava distributivna mreža, što dovodi do narušavanja kvaliteta napajanja savjesnih korisnika.

Planirani gubici za ovu godinu su 11,89 odsto, a njihovo dalje smanjivanje biće jedna od najvažnijih aktivnosti CEDIS-a i u narednom periodu. U Sektoru su odlučni da ulože maksimalan napor ne bi li gubitke sveli na planirani nivo i zaštitili kompaniju koja zbog nesavjesnih korisnika gubi ogromna sredstva umjesto da ih ulaže u dodatno poboljšanje kvaliteta napajanja.

Sektor za sistem zaštite

U toku izmjene i dopune Akta o procjeni rizika

U Sektoru za sistem zaštite trenutno je u toku izrada Izmjena i dopuna Akta o procjeni rizika koji je osnova za upravljanje sigurnošću i zdravljem na radu.

Naime, prema riječima rukovodioca Sektora **Dušana Bjelice**, s obzirom da su prošle godine formirana dva nova sektora (Sektor za održavanje objekata i Sektor za unapređenje poslovanja i inovativne tehnologije), Zakon o zaštiti i zdravlju na radu i akta i Statut CEDIS-a obavezuju poslodavca da izvrši procjenu rizika i na tim radnim mjestima i dopuni postojeći Akt o procjeni rizika čija primjena treba da eliminiše rizike na svim radnim mjestima sa povećanim rizikom. Tako se obezbjeđuje proaktivna uloga sistema zaštite na radu.

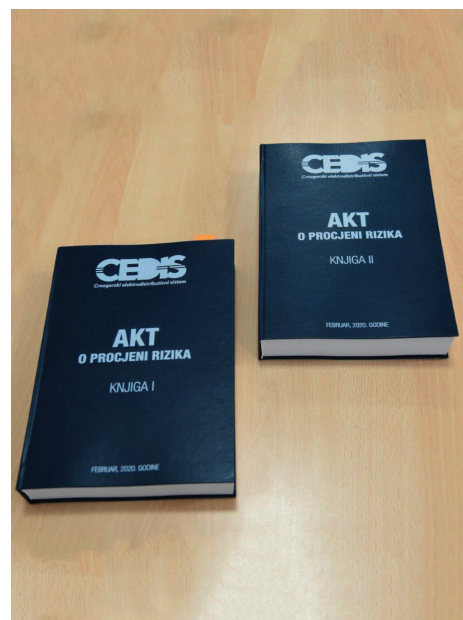
-Glavni cilj dopune Akta, koji treba da se završi do aprila ove godine, je postizanje poboljšanja zdravlja i sigurnosti na radu i najefikasnija zaštita svih zaposlenih u CEDIS-u. Primjena mjera za smanjenje ili eliminisanje rizika u procesu rada dovodi do toga da zaposleni svoju radnu aktivnost obavljaju na sigurnim radnim mjestima i u uslovima koji će doprinijeti poboljšanju produktivnosti poslovanja – kazao je Bjelica.

On je dodao da su u prethodnom periodu nastojali da realizuju sve zakonske obaveze i aktivnosti u skladu sa poslovnom politikom da se sistem zaštite i zdravlja na

radu stalno unapređuje kako bi se obezbijedila zaštita zdravlja i postigla maksimalna bezbjednost zaposlenih, kao i zaštita životne sredine kroz stalno poboljšavanje procesa upravljanja otpadom, zaštite od nejonizirajućeg zračenja, zaštite od buke i slično.

U CEDIS-u se, da podsjetimo, realizuje petogodišnji projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje otpadom koji sadrži polihlorovane bifenile u Crnoj Gori“, a u prošloj godini je, prema riječima našeg sagovornika, završena izrada inventara PCB opreme i otpada kroz popis i izradu baze transformatora koja sadrži ukupno 4.954 transformatora koji su u vrijeme uzorkovanja bili na mreži, rezerva ili imali status otpada. Sredstvima iz Projekta kroz ugovor UNDP-a i CETI urađeno je uzorkovanje i terensko skrining testiranje za 2.591 uzorak ulja iz transformatora koji su instalirani u prizemnim trafostanicama, kao i 41 uzorak otpada koji nije imao ulja u sebi, te na gasnom hromatografu analizirani uzorci čvrstog otpada. Takođe je kroz Ugovor između UNDP i kompanije “Rade Končar Servis” iz Skoplja, izvršeno uzorkovanje i ispitivanje screening metodom izolacionog ulja iz 510 transformatora sa stubnih trafostanica. CEDIS je sa tom kompanijom sklopio Ugovor i o uzorkovanju i ispitivanju screening metodom izolacionog ulja iz 1.812 transformatora sa STS-a.

-CEDIS je kroz Projekat predao na uništenje preko 2,5 hiljade kg otpada

Produženo ovlašćenje

Ministarstvo ekonomskog razvoja, tj. Direktorat za rad i zapošljavanje Direkcije za poslove zaštite i zdravlja na radu CEDIS-u je u decembru prošle godine izdalo Rješenje kojim mu se produžava ovlašćenje za obavljanje poslova iz čl. 40 i 43 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu.

sa koncentracijom PCB iznad 5000 ppm, izvršena je dekontaminacija 65 transformatora, od kojih je 46 vraćeno Operativnoj direkciji na ponovnu upotrebu - kazao je Bjelica.

Vežano za ostale aktivnosti u Sektoru, on je saopštio da je u toku prošle godine urađena i 391 procjena

štete u životnoj sredini. Naime, s obzirom da je naš zaposleni na mjestu specijaliste za životnu sredinu u Službi za životnu sredinu i stalni sudski vještak za procjene štete nastale u životnoj sredini, on je na zahtjev Sektora za pravne poslove obišao parcele privatnih vlasnika koji su zahtijevali pravičnu naknadu učinjene štete na šumi i šumskom zemljištu pri izgradnji i održavanju elektroenergetskih objekata u svim crnogorskim opštinama radi procjene štete, a obradio je kao član Radne grupe za odgovore na nalaze vještaka i 89 predmeta koji se nalaze u sudskoj proceduri.

Pored navedenog, u Sektoru se redovno vrše kontrole sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu, što je stalni zadatak Službe za zaštitu i

zdravlje na radu i organizuju ljeckarski pregledi zaposlenih sa posebnim uslovima rada radi evidentiranja zaposlenih na tim mjestima koji više nisu sposobni za obavljanje radnih aktivnosti.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad vrši se pri zasnivanju radnog odnosa zaposlenog, prilikom promjene radnog mjesta, ponovnog rasporeda ili nakon bolovanja dužeg od godinu. Poslije sprovedene obuke vrši se provjera osposobljenosti zaposlenih, o čemu se sačinjavaju zapisnici i izdaju uvjerenja o osposobljenosti za bezbjedan rad.

Bjelica dalje kaže da se na softverski podržan način vodi evidencija o radnim mjestima i zaposlenima, kao i evidencija o povredama na radu,

o zaposlenima osposobljenim za bezbjedan rad, te evidencija o ličnim zaštitnim sredstvima, o izvještajima inspekciji rada, zdravstvenim pregledima i dokumentaciji iz zaštite na radu, iz oblasti zaštite životne sredine, protivpožarne zaštite i dr.

U prethodnom periodu je, između ostalog, vršeno i testiranje zaposlenih na prisustvo virusa COVID 19, kao i ispitivanje sredstava za rad, električnih instalacija i zaštitnih sredstava, te ostali poslovi koji su u nadležnosti ovog sektora.

-Strateški cilj u oblasti bezbjednosti i zdravlja na radu je da CEDIS realizuje svoje planove i ostvaruje rezultate bez povreda na radu – zaključio je Dušan Bjelica.

Novi program osposobljavanja

U novembru prošle godine usvojen je novi Program osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad kojim je predviđeno da se, zbog visokih rizika rada u elektroenergetskom sektoru, uvede periodična provjera osposobljenosti kako bi se povećala bezbjednost i sigurnost na radu zaposlenih.

Vrijeme obuke za osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad sada je dva dana, umjesto jednog, kako je to bilo ranije, kako bi se na kvalitetan način svi zaposleni upoznali sa zakonskim rješenjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, postupkom prijavljivanja povrede na radu, pravilima za bezbjedan rad i obučili za pravilno rukovanje sredstvima za ličnu zaštitu na radu.

Sektor za održavanje objekata

Cilj strateško upravljanje nekretninama

Sektor za održavanje objekata CEDIS-a formiran je u aprilu prošle godine sa ciljem da obavlja poslove tekućeg i investicionog održavanja, izgradnje, adaptacije i rekonstrukcije elektroenergetskih i poslovnih objekata i strateški upravlja nekretninama.

Za prethodnih devet mjeseci su, između ostalog, rekonstruisali poslovni objekat u Radanovićima i poslovni objekat na Tuškom putu, gdje je sada smješten dio zaposlenih u Sektoru za koje je ranije iznajmljivan poslovni prostor.

Rukovodilac Sektora **Vojin Blagojević** kaže da se svi radovi na objektima izvode u skladu sa važećim standardima i tehničkim propisima, uz redovnu kontrolu svake pozicije radova, a posebno se vodi računa o energetskej efikasnosti i povećanju udobnosti boravka zaposlenih.

-Naši poslovni i energetske objekti i placevi oko njih, ograde, saobraćajnice, rasvjeta, zelene površine u prethodnom periodu nijesu redovno održavani, tako da su neophodna znatna ulaganja i adaptacije većine njih, što potpuno opravdava odluku da se formira sektor koji će upravljati procesom održavanja elektroenergetskih i poslovnih objekata – kaže Blagojević.

Sektoru, organizovanom u tri službe (Služba tehničke pripreme, Služba

podrške održavanju i održavanje elektroenergetskih objekata i Služba za održavanje i upravljanje poslovnih objekata) u narednom periodu predstoji ogroman posao na izradi procedura u cilju poboljšanja funkcionalnosti rada i međusektorske saradnje i izradi nove organizacije i sistematizacije ove cjeline, definisanju radnih mjesta zarad stvaranja uslova za izvođenje mnogih poslova u sopstvenoj režiji, što će kompaniji donijeti značajne uštede. Planiraju se i pregledi svih objekata i postrojenja u cilju utvrđivanja statičke sigurnosti, stanja instalacija i opreme i energetske efikasnosti, te prikupljanje projektne dokumentacije izvedenog stanja, izrada nove dokumentacije na osnovu snimanja objekata na licu mjesta, izrada fotoelaborata i arhiviranje prikupljene građe u adekvatnu bazu podataka.

Davaće, takođe, mišljenja i konkretna tehnička rješenja za dovođenje

objekata na zadovoljavajući nivo koji garantuje produžetak vijeka eksploatacije i sigurnost zaposlenih i korisnika naših usluga. A pored nadzora nad izvođenjem objekata, samostalnog izvođenja dijela radova, Sektor može da da značajan doprinos otklanjanju posledica havarija na našim objektima.

Blagojević dalje kaže da je u planu opremanje i osposobljavanje radionice za proizvodnju metalnih konstrukcija sa idejom da u budućnosti dizajniraju, projektuju, proizvode i atestiraju željezno rešetkasti stub u skladu sa našim geografskim, klimatskim i elektroenergetskim potrebama (naponski nivo do 35kV). Kroz djelatnost Sektora značajno će se povećati pogonska spremnost, a kroz preuzimanje određenih poslova ostvariće se i ušteda za Društvo, naravno uz podršku u kadrovima, materijalu i opremi.

-Planiramo i da uz podršku menadžmenta rekonstruiramo mehaničku radionicu bivše Elektrogradnje i stvorimo uslove za kvalitetno održavanje voznog parka u sopstvenoj režiji, te da nabavimo jednu multifunkcionalnu mašinu sa dodatnim alatima za prevoz, šlepanje, utovar i istovar, podizanje i transport stubova, kontejnera, trafoa i slično što će, takođe, donijeti ogromnu uštedu našoj kompaniji - istakao je Vojin Blagojević

Podrška Održavanju

Služba za podršku održavanju i održavanje elektroenergetskih objekata bavi se održavanjem električnih, gromobranskih instalacija i građevinskim adaptacijama TS 35/xkV, kao i održavanjem rashladnih i grejnih tijela, vodovodnih i kanalizacionih instalacija i inventara u trafostanicama. Posjeduju kamione za transport, dizalice-korpe i mašinu za građevinske iskope, što im omogućava da u svakom momentu pruže podršku Sektoru za održavanje, kao i drugim sektorima.

Kao i prethodnih godina, i 2022. godine nastaviće se sa adaptiranjem TS 35/x kV.

U prošloj godini izvođeni su, prema riječima šefice Službe **Margite Miljanić**, građevinski radovi na trafostanicama 35/10 kV "Bečići", "Igalo", "Topla", "Plužine" "Nedakusi" i "Ostros", kao i na TS 10/0.4 kV "Češljari" i "Radovići", te na TS 35/6 kV "MHE Glava Zete" .

-Priveden je kraju i projekat obezbjeđivanja energetske

objekta, a završena je i ograda oko trafostanica 35/10 kV "Kosanica", "Odžak", "Volođa" i "Plužine", kao i oko TS 10/0,4kV "Kokoti". U planu je da se ove godine završi još 14 trafostanica naponskog niva 35/10kV ("Vilusi«, »Crkvičko Polje«, »Ljubović«, »Andrijevića«, »Plav«, »Plaža I«, »Miločer«, »Herceg Novi«, »Drijenak«, »Njegovuđa«, »Veliki Pijesak«, »Medanovići«, »Grbalj«, »Gusinje« i »Tuzi«) – kazala je Miljanić i dodala da gotovo da nema regiona kojem u toku prošle godine nije trebala asistencija bravarske

radionice.

-Elementi metalnih konstrukcija na dalekovodima širom države i skoro sve zamijenjene konzole izašle su iz naše radionice. Za potrebe održavanja izrađeno je oko

600 konzola za stubove NN i 10kV mreže. Nerijetka su bila i angažovanja na zamjeni nedostajućih vrata na trafostanicama 10/0,4kV, ograda oko trafoa i trafostanica, žaluzina i sl, a izrađeno je i oko 50 stubova za 10kV mrežu – istakla je Margita Miljanić.

Bolja iskorišćenost resursa

Služba za održavanje objekata, koja je sada dio novoformiranog Sektora za održavanje objekata je, prema riječima šefa Službe **Velimira Karadžića**, nastavila sa kontinuiranom posvećenošću poslovnim i magacinskim objektima u vlasništvu Društva. Novom organizacijom kojom je objedinjeno održavanje objekata i održavanje EEO, kao i tehnička priprema, obezbijedjena je bolja iskorišćenost resursa, tj. funkcionisanje održavanja kao jedne cjeline, što ide u prilog efikasnijem odgovoru na sve zahtjeve koji se odnose na objekte u vlasništvu CEDIS-a.

-Analiziranjem radnog ambijenta sa više različitih gledišta izvršena je optimizacija radnog prostora, obezbijeđen i adaptiran novi prostor, čime se obezbjeđuje kontinuitet u

stvaranju još boljih preduslova za rad. Tako su adaptirane kancelarije u Upravnoj zgradi u Podgorici, kao i tri objekta na Pobrežju, a urađen je i veliki broj stolarsko - bravarskih i vodoinstalaterskih radova za potrebe svih objekata – kaže Karadžić i dodaje:

-Kroz proces planiranja predloženo je više investicija, vezano za izgradnju i adaptaciju poslovnih objekata, kao i kreirano više postupaka javnih nabavki koje se odnose na održavanje sredstava.

Za kvalitetniji poslovni ambijent

Primarni zadatak novoformirane Službe za tehničku pripremu je pružanje podrške održavanju, adaptaciji i rekonstrukciji poslovnih i elektroenergetskih objekata, rasklopnih postrojenja i prateće infrastrukture, kao i pripremni poslovi izgradnje poslovnih objekata. Riječ je, naime, o detaljnoj razradi investiciono -tehničke dokumentacije, a po potrebi i o izradi i praćenju dinamičkih planova izvođenja radova, te pripremi dokumentacije za podnošenje zahtjeva nadležnim institucijama za adaptaciju, rekonstrukciju i izgradnju objekata.

Služba, prema riječima njenog šefa **Ljubiše Jočića**, vrši obradu prikupljenih podataka koji se odnose na stanje objekata i infrastrukture i daje predlog i preporuku tehničkih rješenja za konkretne probleme na objektu. U planu je izvođenje i geodetskih radova, koji bi se odnosili na poslove održavanja poslovnih i elektroenergetskih objekata, ne samo za Sektor za održavanje objekata već, po potrebi, i za druge organizacione cjeline na njihov zahtjev.

-Jedna od glavnih aktivnosti Službe, pored obrade i čuvanja kompletne investiciono - tehničke i izvođačke dokumentacije koja se odnosi na poslovne i energetske objekte i infrastrukturu, biće da u narednom periodu omogućiti što kvalitetnije cjelokupno održavanje svih objekata i infrastrukture. Time će se unaprijediti kvalitet prostora, odnosno obezbijediti komfor i duži vijek trajanja objekata – kaže Jočić i dodaje:

KANCELARIJA U SEKTORU ODRŽAVANJA

RENOVIRANA I KUPATILA

-Prilikom izgradnje novih objekata vodiće se računa da se primijene svi savremeni trendovi, ne samo u građevinarstvu, već i u drugim poljima, u cilju stvaranja što kvalitetnog poslovnog ambijenta. U tom smislu nastojaćemo da se Služba kadrovski ojača, što je osnovni uslov za njen rad u punom kapacitetu.

Završen Pilot projekat centralnog SCADA sistema u Budvi

Upravljanje iz jednog centra sa šest trafostanica

Ovo iskustvo biće vrlo korisno prilikom buduće implementacije, instalacije i održavanja centralizovanog sistema upravljanja 35 i 10 kV mrežom čija je nabavka u planu.

Inženjeri Sektora za upravljanje CEDIS – a **Tatjana Medan, Everin Čekić, Nemanja Vukčević i Miroslav Vujošević**, predvođeni **Nedeljkom Nogom**, šefom Službe za lokalno upravljanje mrežom Regiona 4, nedavno su završili Pilot projekat centralnog sistema za nadzor, kontrolu i prikupljanje podataka iz trafostanica naponskog nivoa 35/10 kV sa područja Budve. To je prvi takav savremeni centralni SCADA sistem u CEDIS-u koji je obuhvatio više TS 35/10 kV.

Ekipa inženjera se, uz podršku rukovodioca Sektora za upravljanje, **Stevana Živkovića**, odlučila na ovaj korak kako bi se praktično primijenila stečena znanja iz oblasti automatskog upravljanja elektroenergetskim sistemima. Ovo iskustvo biće vrlo korisno prilikom buduće implementacije, instalacije i održavanja centralizovanog sistema upravljanja 35 i 10 kV mrežom čija je nabavka u planu.

-Tokom decembra 2020. i januara 2021. godine uspješno je povezano šest od sedam lokalnih trafostanica 35/10kV u Budvi u jedan nadređeni centar upravljanja, koji je instaliran u TS 35/10 kV „Lazi“. Na taj način obezbijedeno je upravljanje trafostanicama 35/10 kV „Lazi“, „Bečić“, „Rozino“, „Miločer“, „Petrovac“ i „Dubovica“ iz jednog kontrolnog centra.

S obzirom da je većina pomenutih trafostanica već imala lokalne SCADA sisteme različitih proizvođača i načina komunikacije, za njihovo povezivanje bilo je potrebno poznavanje različitih standarda i protokola koji su u upotrebi i to: IEC 61850, IEC 60870-5-101, IEC 60870-5-103, IEC 60870-5-104, Modbus i Modbus TCP/IP – objašnjavaju iz Sektora za upravljanje.

Dodaju da trafostanica TS 35/10 kV „Lazi“ nije imala lokalni SCADA sistem,

pa se u njoj moralo krenuti od početka, tj. od pripreme same relejne zaštite za komunikaciju i pripreme i podešavanja konvertora protokola (prevođenje relejne zaštite da komunicira po protokolu IEC 61850), do povezivanja optičkih veza između pretvarača protokola i lokalnog switcha, parametrizacije lokalnog switch-a i podešavanja samih telekomunikacionih uređaja.

Saznajemo i da su se inženjeri na terenu susreli sa velikim brojem problema koji su se odnosili na to kako povezati i pustiti u rad sisteme različitih proizvođača lokalnih SCADA sistema, različitih operativnih sistema (Windows –Linux), kako propustiti serijske uređaje kroz TCP/IP infrastrukturu. Svi problemi su, na kraju, uspješno prevaziđeni.

-TS 35/10 kV „Lazi“ je povezana po protokolu **IEC 61850**, za TS 35/10kV „Bečić“ je korišćen protokol za serijsku vezu **IEC 60870-5-101**, a 35/10kV trafostanice „Rozino“, „Miločer“ i „Dubovica“ povezani su **IEC 60870-5-104** protokolom. Za TS 35/10kV „Petrovac“ korišćen je **MODBUS** protokol – informišu naši stručnjaci.

Kazali su i da se posljednjih mjesec i po svakodnevno na terenu radilo do same noći, kao i u kancelariji, pa i kod kuće van

radnog vremena kako bi ekipa praktično samostalno savladala određene protokole i uspjela da realizuje ovaj pilot projekat, zahvaljujući prije svega dugogodišnjem iskustvu i stečenom znanju inženjera, odnosno poznavanju ne samo tih elektroenergetskih objekata, nego i kompletnog sistema.

Saopštavaju, takođe, da je izazov u primjeni sigurne komunikacije (cyber security) između lokalnih trafostanica 35/10 kV i Centralne lokacije riješen u skladu sa standardima, tj. korišćeni su 3g i 4g modemi i ruteri, kao i machine – machine SIM kartice iz zatvorenog APN-a. Komunikacija između samih lokacija zaštićena je primjenom IPsec- a koji je standardizovan okvir za obezbjeđivanje IP komunikacija preko sigurnosno pouzdanih ili nepouzdanih mreža. IPsec obezbjeđuje povjerljivost, integritet i autentifikaciju. Jaki algoritmi za šifrovanje obezbjeđuju povjerljivost. Takođe i kroz SCADA sistem postoje implementirani dodatni nivoi zaštite. Kompletno podešavanje IPsec-a, kao i podešavanje telekomunikacione opreme i konfiguraciju IP adresa izvršili su samostalno članovi tima.

Inženjeri Sektora za upravljanje mrežom su, u stvari, cio ovaj pilot projekat završili samostalno i bez ulaganja, koristeći sopstvena znanja i postojeću raspoloživu opremu. U toku je uvođenje pod nadzor i upravljanje i navedeni SCADA sistem lokalne TS 10/0,4 kV, kao i uvođenje pod nadzor tri relokazera koji se trenutno takođe napajaju iz Budve.

Sektor za unapređenje poslovanja i inovativne tehnologije

U fokusu implementacija standarda

U toku interne provjere po implementiranim standardima i implementacija ISO 27001:2013 (sistem menadžmenta bezbjednošću informacija). U okviru aktivnosti na promociji i razvoju e – mobilnosti nabavljeno više električnih vozila za sopstvene potrebe

U Sektoru za unapređenje poslovanja i inovativne tehnologije, osnovanom krajem 2020. godine, započeto je i, uz odličnu međusobnu saradnju u kompaniji, realizovano više projekata, od kojih rukovodilac Sektora, **Dušan Boričić**, koji je na toj funkciji od maja prošle godine, ističe implementaciju Integrisanog sistema menadžmenta (IMS), uvođenje električnih vozila u upotrebu u CEDIS-u, konstantnu modernizaciju voznog parka, kao i pokretanje projekata u oblasti energetske efikasnosti.

- Zavidan ljudski potencijal, pun ideja, želje i volje za unapređenjem i razvojem, kako bi svi zaposleni u CEDIS-u imali mogućnost da idu u korak sa inovacijama, prvenstveno, u oblasti energetike je u okviru Sektora raspoređen u četiri službe. Iako na prvi pogled, po nazivima službi, djeluje da su međusobno nepovezane, kada se pogleda njihov djelokrug rada, zaključuje se da su i te kako povezane i da se, u suštini, jedna na drugu nadovezuju – kaže Boričić.

Osvrćući se na njihov rad, on je krenuo od Službe za IMS, gdje su, osim redovnih aktivnosti, u toku interne provjere po implementiranim standardima i implementacija standarda ISO 27001:2013, (sistem menadžmenta bezbjednošću informacija).

-CEDIS, koji distribuira električnu energiju do preko 400 hiljada korisnika u Crnoj Gori, kao vrlo odgovorna kompanija implementira međunarodne standarde u svoje poslovanje kako bi zadovoljstvo zainteresovanih strana bilo na visokom nivou. Tu oblast CEDIS dalje razvija tako što nastoji da utiče na zaštitu životne sredine, kao zajedničko bogatstvo svih građana Crne Gore. Pored toga, posebno se vodi računa o zaštiti zdravlja zaposlenih i bezbjednosti na radu – istakao je Boričić i dodao da nakon implementacije standarda ISO 27001:2013 neće stati sa aktivnostima, već će se uz stalno održavanje i poboljšavanje implementiranih standarda, konstantno ići u osvajanje novih.

-Podsjetio bih da je uspješnu implementaciju Integrisanog sistema menadžmenta (IMS), kao najboljeg sistema upravljanja u savremenom poslovanju koji povezuje sve elemente poslovanja u jedinstven i cjelovit sistem upravljanja procesima u kompaniji, potvrdila njemačka sertifikaciona kuća DEKRA, koja je sertifikate, zbog dugotrajne

pandemije koronavirusa dostavila poštom, a ne lično, kako je inače praksa – kazao je Boričić.

Aktivnosti na promociji i razvoju e-mobilnosti

On se, zatim, osvrnuo i na aktivnosti Službe za e – mobilnost koja je, kako je kazao, u povelju kao i cio taj pokret stvaranja bolje budućnosti.

-Služba za e-mobilnost aktivno učestvuje u promociji i razvoju te vrlo aktuelne oblasti, prateći svjetske trendove i dostignuća. Rezultat tih aktivnosti je nabavka više električnih vozila za potrebe CEDIS – a, a sa povećanjem broja BEV (battery electric vehicle) u kompaniji smanjivace se potreba za vozilima sa SUS motorom. Na taj način, CEDIS kao društveno odgovorna kompanija, aktivno učestvuje u smanjenju emisije CO2, što je i obaveza države Crne

Gore koja je potpisnica Pariškog sporazuma. Daljem razvoju na ovom polju treba pristupiti strateški, uz primjenu pozitivnih iskustava i ideja – istakao je naš sagovornik najavivši da će se u narednom periodu intenzivirati aktivnosti na razvoju mreže punionica za električna vozila.

-Lijepo je što Crna Gora, kao turistička destinacija, svoje goste dočekuje sa tradicionalnim gostoprimstvom, ali pred njom je i obaveza da im omogući upotrebu svih modernih tehnologija. Ovdje prvenstveno mislim na mogućnost upotrebe električnih vozila, što pred CEDIS stavlja veoma odgovoran zadatak na koji, zahvaljujući ljudskim potencijalima, odnosno znanju, vještinama, sposobnostima i kreativnim mogućnostima zaposlenih, može odgovoriti – konstatuje Boričić i dodaje:
-Potreba i stimulisanje upotrebe

zeleno energije je tačka gdje se prepliću e – mobilnost i energetska efikasnost. Služba za energetska efikasnost je zadužena da implementira i promoviše ovu značajnu oblast u okvirima CEDIS

– a. Naime, CEDIS, kao energetska kompanija, mora da bude pokretač i primjer efikasne upotrebe energije u raznim oblastima, a Služba za energetska efikasnost treba da bude zamajac za to u CEDIS-u.

Ova veoma kompleksna i široka oblast zahtijeva uključenost, saradnju i zajedničko djelovanje svih sektora, jer će se na taj način brže, lakše i

Podsticanje energetske efikasnosti i kroz nabavku vozila

Vežano za aktivnosti Službe za upravljanje voznim parkom, koja je sastavni dio Sektora, Boričić je rekao da i ona, u skladu sa djelovanjem ostalih službi, prati trendove inovacija i energetske efikasnosti.

-Uvažavajući potrebe drugih djelova CEDIS-a, prvenstveno Operativne direkcije, vrši se nabavka modernih vozila sa većim stepenom energetske efikasnosti koji se odnosi na manju potrošnju ugljovodoničnih goriva, što za sobom povlači i smanjenje emisije CO2. Trend je da se, gdje god je to moguće, koriste električna vozila umjesto konvencionalnih – kazao je Dušan Boričić ponovivši da i u Sektoru i u CEDIS-u rade vrlo stručni ljudi i pravi profesionalci, pa uspješna realizacija značajnih projekata u prethodnom periodu znači samo jedno – da se tu neće stati, već će se svi započeti projekti dalje razvijati i sve inovacije implementirati, kao što to rade odgovorne kompanije kojima je stalo do razvoja i napretka.

efikasnije doći do rezultata To je put razvoja, a ujedno i naša obaveza, kad je energetska efikasnost u pitanju. Elektroprivreda Crne Gore realizuje program korišćenja solarne energije za proizvodnju električne energije smanjujući emisiju štetnih gasova, što će dovesti do toga da u Crnoj Gori imamo znatan broj energetski efikasnih kuća i poslovnih objekata. Usvajajući inovacije u oblasti energetske efikasnosti kroz Sektor za unapređenje poslovanja i inovativne tehnologije, CEDIS će ići u korak sa trendovima.

Sindikalna organizacija CEDIS-a

Ne odustaju od poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih

U 2021. godini Sindikalna organizacija CEDIS-a ostala je posvećena ostvarivanju boljeg položaja zaposlenih u kompaniji. **Bešir Kajević**, predsjednik SO, kaže da je dolaskom novog menadžmenta u aprilu prošle godine započeo socijalni dijalog između Poslodavca i reprezentativnih sindikalnih organizacija od kojih je jedna SO CEDIS-a, koji je obećavao, posebno u dijelu poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih, kao i drugim pitanjima od interesa za zaposlene.

-Zarade zaposlenih, izražene preko obračunske vrijednosti koeficijenta, nijesu povećavane poslednjih deset godina i bilo je krajnje vrijeme da do toga i dođe, posebno imajući u vidu ispunjenje glavnih parametara, kao što je stopa inflacije, izražena kroz povećanje cijene potrošačke korpe i ostali elementi koji kreiraju životni standard zaposlenih – kazao je Kajević i dodao:

-Tu je i pitanje vraćanja sa sadašnjih 4,5 odsto na prethodni procenat izdvajanja sredstava za rješavanje stambenih potreba zaposlenih od 6 odsto, jer je smanjivanje procenta doprinijelo da se iz godine u godinu povećava broj zaposlenih sa neriješenom stambenom potrebom, što je od životne važnosti za svakog zaposlenog u CEDIS-u.

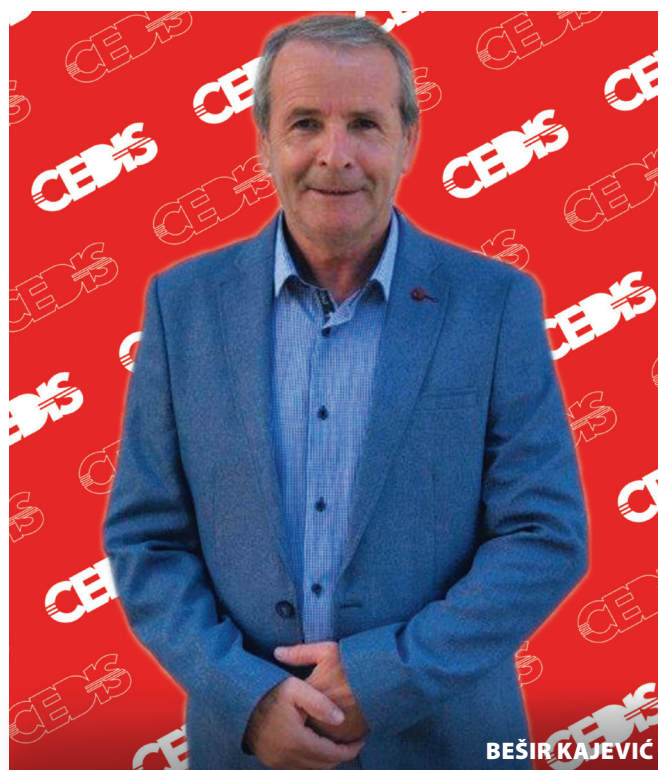
Treće pitanje je povećanje zimnice sa tri na pet obračunskih cijena rada,

a zatim i izuzetno važna oblast unapređenja zaštite na radu zaposlenih, posebno imajući u vidu da većina njih obavlja poslove i radne zadatke sa povećanim rizikom i u posebnim uslovima rada, što proizlazi iz osnovne djelatnosti kompanije.

Kajević kaže da je menadžment tada iskazao razumijevanje za zahtjeve reprezentativnih

sindikalnih organizacija i pokazao volju za rješavanje tih krucijalnih pitanja za zaposlene, a u velikoj mjeri i za kompaniju, jer je opšte poznato da je zadovoljan zaposleni i dobar radnik koji ostvaruje maksimalan radni učinak.

-Međutim, usled nepredviđenih okolnosti koje su nastale nezavisno od mukotrpnog rada zaposlenih i njihovog doprinosa, kao i od rada menadžmenta CEDIS-a, nijesu riješeni navedeni zahtjevi koje su u ime zaposlenih zastupale i prezentovale sindikalne organizacije, ali je prošle godine postignut dogovor da se u ovoj godini poveća iznos zimnice sa tri na pet cijena

BEŠIR KAJEVIĆ

rada, što je ušlo i u Biznis plan za 2022. godinu.

Teško nam pada činjenica da su ta pitanja riješena kod EPCG kao osnivača i vlasnika, što mi pozdravljamo, ali nam je neshvatljivo da iz dana u dan zaostajemo za majkom firmom kada se radi o rješavanju navedenih pitanja koja su od najvećeg interesa za zaposlene CEDIS-a – rekao je predsjednik Sindikalne organizacije i dodao:

-Iako se Sindikat, kao socijalni partner, ne bavi poslovanjem Društva, jer to ne spada u

njegove ingerencije, već je posao menadžmenta, ipak bih istakao da je na poslovanje Crnogorskog elektrodistributivnog sistema u poslovnoj 2021. godini dominantno uticalo enormno povećanje cijene električne energije na tržištu zbog čega trpimo velike gubitke. Djelatnost CEDIS-a regulisana je, kao što je poznato, od strane Regulatorne agencije za energetiku u dijelu regulisanja prihoda i rashoda, a samim tim i priznavanja cijene nabavke električne energije. Ovo pitanje je prebačeno na pleća CEDIS-a, iako se radi o objektivnim okolnostima na koje se realno nije moglo uticati.

Kajević smatra da bi bilo dobro da Osnivač pomogne našoj kompaniji u rješavanju tog problema i ne dozvoli urušavanje CEDIS-a zarad zaposlenih u njemu.

-Treba imati u vidu da je prosjek zarada u CEDIS-u najniži u elektroenergetskom lancu, a posebno zarade VSS kadra, što potvrđuje podatak da je npr. zarada diplomiranog elektroinženjera sa pet godina radnog staža ispod 800 eura, odnosno ispod prosječne zarade u

Društvu. Naime, prosječnu zaradu čine osnovna zarada zaposlenog, kao i naknade po osnovu prekovremenog rada, pripravnosti, dežurstava, noćnog rada, rada u vrijeme državnih i vjerskih praznika, rada u smjenama, uvećanje zarade na osnovu obavljanja poslova sa posebnim uslovima rada, izraženih kroz K2, rada na terenu i drugo – istakao je Kajević.

On iskazuje zadovoljstvo zbog redovnosti isplate zarada zaposlenih, pa čak i za vrijeme prazničnih dana, što je pohvala za Sektor za ljudske resurse i Službu za obračun zarada. Lijep gest su i pokloni zaposlenima za jubilej – petogodišnjicu od osnivanja CEDIS-a. Takođe, zadovoljan je i preduzimanjem svih pravnih radnji od strane Poslodavca u toku inspekcijskog nadzora, vršenog od strane Uprave za inspekcijske poslove, a u vezi transformacije radnog odnosa zaposlenih iz radnog odnosa na određeno u radni odnos na neodređeno radno vrijeme.

-Moram istaći posebno korektan odnos i saradnju sa sindikatima od strane rukovodećeg tima Sektora za ljudske resurse, opšte poslove i korporativne komunikacije, kao i

obostrano uspostavljenu korektnu saradnju sa kolegama iz druge reprezentativne SOZ CEDIS-a, što je u interesu svih zaposlenih - kaže naš sagovornik i dodaje:

-Što se tiče planiranih aktivnostoi Sindikalne organizacije CEDIS-a u ovoj godini, u prvom planu je ostvarivanje zahtjeva Sindikata koji su ranije istaknuti a još uvijek nijesu ostvareni. Ima mjesta i za poboljšanje Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih, kao i pravnih akata iz oblasti zaštite na radu.

Naravno, zavisno od zaključivanja Opšteg kolektivnog ugovora i Granskog kolektivnog ugovora energetike Crne Gore, nameće se obaveza zaključivanja i poboljšanja Kolektivnog ugovora CEDIS-a, a nakon toga i drugih pravnih akata.

Zavisno od poboljšanja stanja sa pandemijom COVID 19, u Sindikalnoj organizaciji planiraju više lijepih druženja, poput organizovanja tradicionalnih sportskih susreta zaposlenih, organizovanih proslava sindikalnih podružnica povodom novogodišnjih praznika, proslava povodom Dana žena i slično, što nam, bez sumnje, svima nedostaje.

ENERGIJA U SRCU

CEDIS
Crnogorski elektrodistributivni sistem

Sindikalna organizacija zaposlenih CEDIS-a

Nadaju se povratku tradicionalnim aktivnostima

U godini koja je za nama Sindikalna organizacija zaposlenih Crnogorskog elektrodistributivnog sistema (SOZ CEDIS) se, prema riječima njenog predsjednika, **Igora Mijuškovića**, trudila da sprovedi redovne aktivnosti u dijelu nadzora nad pravima zaposlenih u našoj kompaniji.

-Prošla godina je bila izuzetno izazovna, kako na planetarnom nivou zbog korona virusa, tako i u kompaniji zbog promjene rukovodećeg kadra. Mislim da su se, kad su sindikalne aktivnosti u pitanju, rukovodeći organi SOZ CEDIS-a pokazali produktivnim i posvećenim pravednosti i da su i u tim vremenima povlačili prave poteze u korist, ne samo članstva i svih zaposlenih, nego u i korist CEDIS-a kao naše zajedničke kuće – kaže Mijušković.

On saopštava da su aktivnosti SOZ CEDIS-a obavljane redovno, donošenjem odluka uglavnom elektronskim putem. Pored tih redovnih aktivnosti u kompaniji, Sindikalna organizacija zaposlenih je, kao članica Saveza sindikata Crne Gore, uključena i u sindikalne aktivnostima na državnom nivou kroz Granu energetike.

-U iščekivanju skorijeg potpisivanja Opšteg kolektivnog ugovora, SOZ CEDIS će u ovoj godini uzeti učešće u

donošenju Granskog kolektivnog ugovora energetike, a potom i pojedinačnog Kolektivnog ugovora CEDIS-a i truditi se da se poboljša materijalni položaj zaposlenih i da oni budu zadovoljni tim aktom – istakao je Mijušković i dodao:

-Nadamo se da će epidemiloška situacija početi da se smiruje i da će se Sindikalna organizacija zaposlenih CEDIS-a

u tekućoj godini baviti i aktivnostima koje su bile tradicionalne, poput organizovanja Sportskih susreta zaposlenih u kompaniji i drugih skupova i manifestacija. Organi Sindikalne organizacije zaposlenih CEDIS-a su na raspolaganju svim zaposlenima, otvoreni smo za nove prijedloge i sugestije za poboljšanje statusa zaposlenih, jer članstvo u sindikatu funkcioniše samo ako i članovi učestvuju u njegovom radu. Aktivni i informisani zaposleni i razumijevanje mogućnosti udruživanja preduslov su postizanja boljih prava i socijalne pravde, a tako i boljeg života, odnosno života po mjeri čoveka.

IGOR MIJUŠKOVIĆ

Radiće, kazao je, i u ovoj godini punom parom kako bi svi zaposleni bili zadovoljni svojim statusom u CEDIS-u.

-Trudićemo se da ovaj organ radničkog organizovanja u jednoj od najvećih kompanija u Crnoj Gori funkcioniše na najbolji mogući način, a od posloводства očekujemo razumijevanje realnih potreba zaposlenih i smatramo da je važna naša dobra saradnja i konstruktivan odnos, da zajedno radimo za dobrobit svakog zaposlenog i za uspješno poslovanje Crnogorskog elektrodistributivnog sistema – kazao je Igor Mijušković.

Društveno odgovorno poslovanje u 2021. godini

Visok stepen solidarnosti i brige za zajednicu

U CEDIS-u se od osnivanja velika pažnja posvećuje konceptu društveno odgovornog poslovanja pa je, tako, realizovano oko 240 aktivnosti iz oblasti obrazovanja, zdravstva, kulture, nauke, sporta, socijalne i dječije zaštite i zaštite životne sredine. Sa oko 800 hiljada eura podržali smo pojedince, klubove, saveze, udruženja, institucije, nevladine organizacije.

Covid-19 kriza u pogledu veličine i dužine trajanja dovela je do specifičnih izazova sa kojima se suočavaju kompanije u prilagođavanju novom okruženju, ali je CEDIS i tokom pandemije pokazao visok stepen solidarnosti i brige za zajednicu i svakog pojedinca.

Tako su samo tokom prošle godine realizovane 54 aktivnosti u vrijednosti od gotovo 200 hiljada eura. Proces obrazovanja, koje ima poseban uticaj na razvoj društva, podržali smo sa četiri projekta, vrijedna 24 hiljade eura. Među njima je i organizovanje trećeg državnog takmičenja "Energija u žici" u saradnji sa NVO "Udruženje nastavnika elektrotehnike" i uz podršku Centra za stručno obazovanje. Učenicima srednjih stručnih škola, koji u svom obrazovnom profilu imaju predmet Osnovi elektrotehnike, imali su priliku da pokažu stečena znanja i vještine kroz teorijski i praktični dio. Kako je takmičenje organizovano u Centru za obuku, učenicima i predstavnicima obrazovno-vaspitnih ustanova je održana prezentacija o CEDIS-u i Centru za obuku, dok su im na poligonu naši elektromonteri pokazali vještine penjanja na stubove.

Vrijedi izdvojiti i projekat "Energija podvučeno zelenom" koji je CEDIS prvi

put sproveo u saradnji sa Zavodom za školstvo Crne Gore. Projektom se željelo uticati na svijest učenika, nastavnika i zajednice o značaju životne sredine, a pet obrazovno-vaspitnih ustanova koje su dobile sredstva za realizaciju projekta će omogućiti učenicima da se uključe u rješavanje problema i daju svoj doprinos poboljšanju životne sredine na nivou na kojem mogu da se vide konkretni rezultati.

Oblast zdravstva u 2021. godini podržali smo sa gotovo 40 hiljada eura. Naime, shodno potpisanom četvorogodišnjem ugovoru o saradnji (2020-2024), Kliničkom centru Crne Gore uplaćena su sredstva u iznosu od 25.000 eura

za građevinsko - zanatske i elektro radove u Centru za plastičnu, rekonstruktivnu i estetsku hirurgiju. Opštoj bolnici u Kotoru donirana su sredstva za nabavku gasnog analizera, neophodnog za adekvatnu zdravstvenu njegu pacijenata kod kojih je potvrđen koronavirus.

Nije izostala ni podrška kolektivnom i individualnom sportu pa smo, tako, cijeneći njegov značaj i postignute rezultate na takmičenjima,

realizovali dvadeset projekata čija vrijednost iznosi 91.900 eura. CEDIS se u 2021. godini pridružio kampanji promovisanja potrošačkog zakonodavstva i podizanja svijesti crnogorske javnosti o unaprijeđenom Centralnom informacionom sistemu za zaštitu potrošača postavljajući naljepnice sa QR kodom, koji vodi na sajt www.potrosac.me, na vidne pozicije u poslovnim prostorijama CEDIS-a, rezervisanim za kontakt sa korisnicima.

CEDIS će i u ovoj godini strateški pristupati društveno odgovornom poslovanju, kako bi se nastavila kvalitetna podrška zajednici u kojoj poslujemo.

CEDIS

Dizajn: Lux print
Štampa: Grafo Group

Crnogorski elektrodistributivni sistem
Ivana Milutinovića 12
ww.cedis.me

 / cedisonline
 / cedisonline